

STILUL DE ÎNVĂȚARE

Seminar

Conf. univ. dr. Adriana NICU

Stilul de învățare

- delimitare conceptuală -

- ❑ Reprezintă modalitatea preferată de receptare, prelucrare, stocare și reactualizare a informației și se formează prin educație.
- ❑ Diferențiem stiluri de învățare,
 - după componenta genetică implicată există patru stiluri de învățare principale: auditiv, vizual, tactil și kinestezic;
 - după emisfera cerebrală activată predominant în învățare se diferențiază două stiluri cognitive: stilul global (dominanță dreaptă) și stilul analitic sau secvențial (dominanță stângă).

Componenta genetică

Stilul de învățare	Caracteristici ale comportamentului de învățare
Stilul auditiv	<ul style="list-style-type: none">■ învață din explicațiile profesorului;■ verbalizează acțiunea întreprinsă pentru a învăța;■ este eficient în discuțiile de grup.
Stilul vizual	<ul style="list-style-type: none">■ este important să vadă textul scris;■ învață pe bază de ilustrații, hărți, imagini, diagrame;■ recitirea/rescrierea materialului sunt metodele de fixare.
Stilul tactil	<ul style="list-style-type: none">■ are nevoie să se implice fizic în activitatea de învățare;■ se exprimă folosind mișcarea mâinilor și comunicarea nonverbală.
Stilul kinesteziec	<ul style="list-style-type: none">■ învață din situațiile în care poate să experimenteze;■ lipsa de activitate determină agitație, fiind etichetat drept copil cu tulburări de comportament.

Emisfera cerebrală activată predominant

Stilul cognitiv	Strategia de învățare utilizată
Stilul global	<ul style="list-style-type: none">▪ viziune de ansamblu asupra textului;▪ identificarea ideilor principale, a cuvintelor-cheie și a rezumatului care oferă perspectiva de ansamblu.
Stilul analitic	<ul style="list-style-type: none">▪ împărțirea textului în părți componente, prezentate pas cu pas și în ordine logică;▪ utilizarea sublinierii și a fragmentării textului;▪ fixarea unor idei pe măsura citirii textului și refacerea la urmă a întregii structuri.

Emisfera stângă - Emisfera dreaptă

digital,
amănunte,
analiză!

Informațiile sunt gândite în
cuvinte, pronunțate, scrise, citite,
calculate, evaluate.

- responsabilă cu logica,
rațiunea, judecata, "rece"
(obiectivă);
- demersul linear, detaliat,
secvențial, algoritmic

Elaborează reguli, legități,
clasificări; planifică, preferă
certitudinile .

analog
vedere de ansamblu
sinteză!

Informațiile sunt gândite în
imagini, comparații, asocieri.

- vedere globală, identifică
forme și structuri;
- recunoaște persoane și
obiecte pe baza reprezentărilor
(spațiale, temporale, de mișcare)

Face analogii, compune modele
abstracte; creativă, euristică,
intuitivă, permisivă, holistică.

CHESTIONAR PENTRU DETERMINAREA STILURILOR DE ÎNVĂȚARE

- Acest chestionar te va ajuta să găsești modul prin care poți învăța cel mai bine.
- Nu există răspunsuri corecte sau greșite.
- Răspunde la întrebări prin DA sau NU.
- Încercuiește doar un singur răspuns la fiecare întrebare.

Nr. crt.	ÎNTREBĂRI	DA	NU
1.	Cînd descrieți o vacanță sau o petrecere a unui prieten, vorbiți în detaliu despre muzică, sunetele și zgomotele pe care le-ai ascultat acolo?		
2.	Vă folosiți de gestică mâinilor cînd vorbiți?		
3.	În locul ziarelor, preferați radioul pentru aflarea noutăților?		
4.	La utilizarea calculatorului, considerați că imaginile vizuale sunt utile ?		
5.	Cînd notați anumite informații, preferați să nu luați notițe, ci să desenați diagrame, imagini reprezentative?		
6.	Cînd jucați “X” sau “O” vă imaginați aceste semne în diferite poziții?		
7.	Vă place să desfaceți în părți componente anumite lucruri și să reparați obiecte?		
8.	Cînd încercați să vă imaginați ortografia unui cuvînt, aveți tendința de a scrie cuvîntul respectiv de cîteva ori pe hîrtie pînă găsiți o ortografie care arată corect?		
9.	Cînd învățați ceva nou, vă plac instrucțiunile citite cu voce tare, discuțiile?		
10.	Vă place să asamblați diferite lucruri?		
11.	La utilizarea calculatorului, considerați că este necesar ca sunetele emise să avertizeze utilizatorul asupra unei erori făcute sau asupra terminării unei moment de lucru?		
12.	Cînd recapitulați sau învățați ceva, vă place să utilizați diagrame sau imagini?		

Nr. crt.	ÎNTREBĂRI	DA	NU
14.	Dacă vi se spune ceva, vă amintiți ce vi s-a spus, fără necesitatea repetării acelei informații?		
15.	Vă place să efectuați activități practice în timpul liber? (sport, grădinărit, plimbări, etc.)		
16.	Vă place să ascultați muzică în timpul liber?		
17.	Când vă uitați în vitrinele magazinelor, vă place să faceți lucrul acesta singur, în liniște?		
18.	Găsiți că este mai ușor să vă amintiți numele oamenilor decât fețele lor?		
19.	Când ortografați un cuvânt, scrieți cuvântul înainte pe hârtie?		
20.	Vă place să vă mișcați în voie când lucrați?		
21.	Învățați să ortografați un cuvânt prin pronunțarea acestuia?		
22.	Când descieți o vacanță/ o petrecere a unui prieten, vorbiți despre cum arătau oamenii, despre hainele lor și despre culorile acestora?		
23.	Când începeți o sarcină nouă, vă place să începeți imediat și să rezolvați ceva atunci, pe loc?		
24.	Învățați mai bine dacă asistați la demonstrarea practică a unei abilități anume?		
25.	Găsiți că este mai ușor să vă amintiți fețele oamenilor decât numele lor?		
26.	Pronunțarea cu voce tare a unor lucruri vă ajută să învățați mai bine?		

Nr. crt.	ÎNTREBĂRI	DA	NU
28.	Vă plac discuțiile și vă place să acultați opiniile celorlalți?		
29.	La îndeplinirea unor sarcini urmați anumite diagrame?		
30.	Vă place să jucați diverse roluri?		
31.	Preferăți să mergeți “pe teren” și să aflați singur informații, decât să vă petreceți timpul într-o singură bibliotecă?		
32.	Când vizitați o galerie de artă, vă place să vorbiți despre exponate și să aflați părerea altora?		
33.	Urmăriți ușor un drum pe hartă?		
34.	Credeți că unul din cele mai bune moduri de apreciere a unui exponat sau a unei sculpturi este să îl/o atingeți?		
35.	Când citiți un articol sau o poveste dintr-o revistă, vă imaginați scenele descrise în text?		
36.	Când îndepliniți anumite sarcini, aveți tendința de a fredona un cântec sau a vorbi cu dumneavoastră înșivă?		
37.	Vă uitați la imaginile dintr-o revistă de modă înainte de a decide ce îmbrăcați?		
38.	Când planificați o călătorie, vă place să vă sfătuiți înainte de a decide?		
39.	V-a fost întotdeauna dificil să stați liniștit mult timp, și preferați să fiți activ aproape tot timpul?		

Aflați care este stilul dv. de învățare.

Încercuiți numai numărul întrebărilor la care ați răspuns prin DA

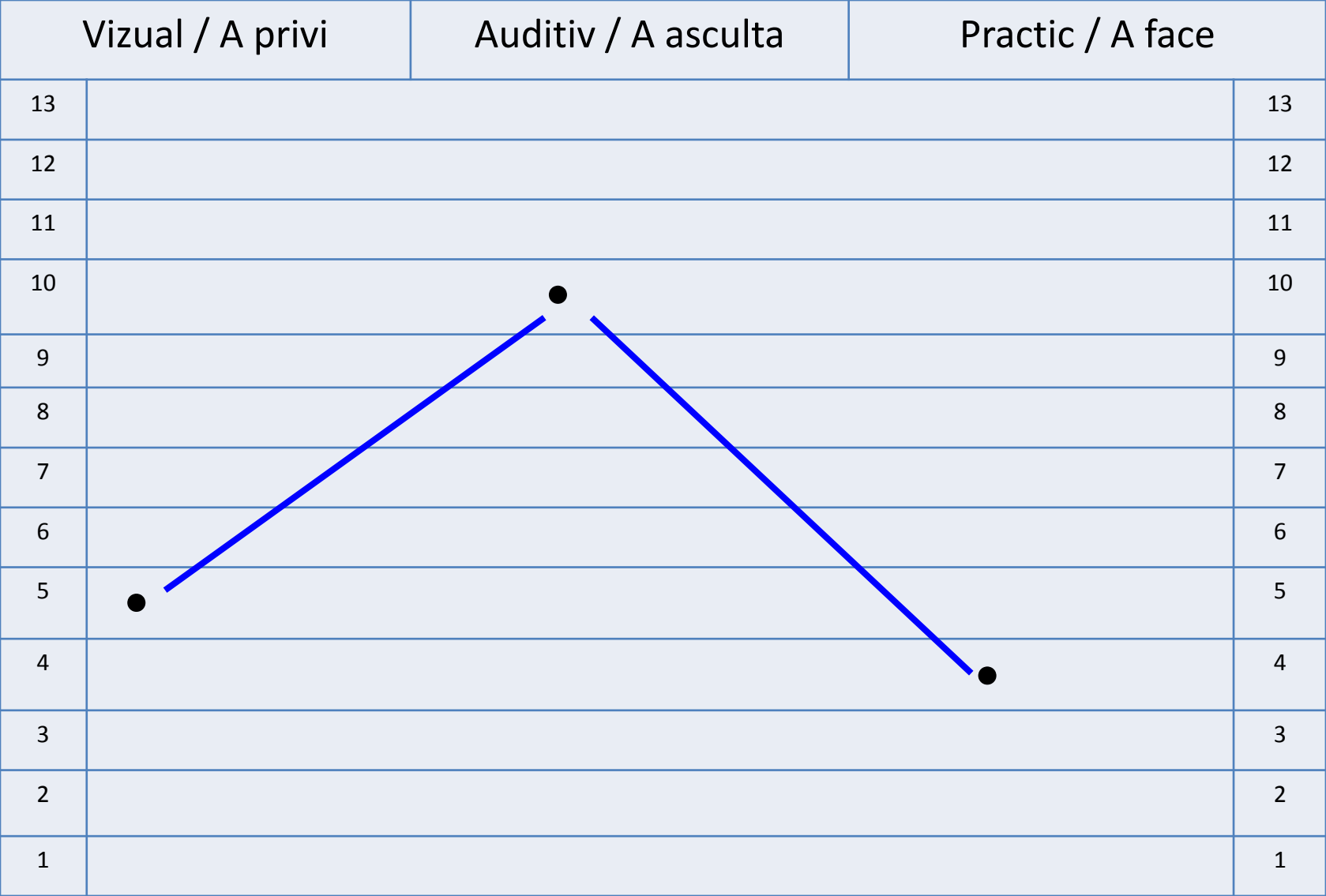
4	1	2
6	3	5
8	9	7
12	11	10
13	14	15
17	16	19
22	18	20
24	21	23
25	26	27
29	28	30
33	32	31
35	36	34
37	38	39
Totalul întrebărilor încercuite	Totalul întrebărilor încercuite.....	Totalul întrebărilor încercuite
Vizual/A privi	Auditiv/A asculta	Practic/ A face

Marcați pe graficul de mai jos numărul total de întrebări încercuite pentru fiecare stil de învățare
 Cea mai înaltă curbă din grafic arată stilul dvs. de învățare preferat.
 Dacă curba are o evoluție aproximativ egală înseamnă că vă place să utilizați toate stilurile de învățare

	Vizual/A privi	Auditiv/A asculta	Practic/ A face
13			13
12			12
11			11
10			10
9			9
8			8
7			7
6			6
5			5
4			4
3			3
2			2
1			1

Exemplu pentru obținerea stilului de învățare

<u>4</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
<u>6</u>	<u>3</u>	<u>5</u>
<u>8</u>	<u>9</u>	<u>7</u>
<u>12</u>	<u>11</u>	<u>10</u>
<u>13</u>	<u>14</u>	<u>15</u>
<u>17</u>	<u>16</u>	<u>19</u>
<u>22</u>	<u>18</u>	<u>20</u>
<u>24</u>	<u>21</u>	<u>23</u>
<u>25</u>	<u>26</u>	<u>27</u>
<u>29</u>	<u>28</u>	<u>30</u>
<u>33</u>	<u>32</u>	<u>31</u>
<u>35</u>	<u>36</u>	<u>34</u>
<u>37</u>	<u>38</u>	<u>39</u>
Total întrebărilor subliniate 5	Total întrebărilor subliniate 10	Total întrebărilor subliniate 4
Vizual/A privi	Auditiv/A asculta	Practic/ A face

Vizual / A privi

Auditiv / A asculta

Practic / A face

13

13

12

12

11

11

10

10

9

9

8

8

7

7

6

6

5

5

4

4

3

3

2

2

1

1

CUM SĂ ÎNVEȚI MAI EFICIENT?

Vizual	Auditiv	Practic
<ul style="list-style-type: none">➤ Citește informația în formă tipărită!➤ Verifică dacă notițele sunt corecte!➤ Privește forma unui cuvânt!➤ Folosește culori, ilustrații și diagrame!➤ Subliniază cuvintele-cheie!➤ Alcătuieste hărți mentale, matrici conceptuale, scheme!➤ Folosește imaginile pentru explicarea textelor!	<ul style="list-style-type: none">➤ Ascultă o persoană care îți explică un anumit lucru!➤ Discută ideile, problemele noi și explică-le cu cuvinte proprii!➤ Analizează-ți gândurile și ideile!➤ Solicită repetarea explicațiilor!➤ Ascultă un text înregistrat pe bandă, decât să-l citești!➤ Pronunță cuvintele în gând!➤ Citește cu voce tare!➤ Înregistrează-ți observațiile și gândurile!➤ Repetă principalele idei folosind propria voce, cu muzica preferată în fundal!➤ Folosește metode de ascultare activă, incluzând aici punerea de întrebări și rezumarea!	<ul style="list-style-type: none">➤ Efectuează experimente!➤ Scrie lucrurilor în ordinea lor, pas cu pas!➤ Scrie ideile cu propriile cuvinte!➤ Scrie la calculator, nu de mână!➤ Scrie cursiv, nu de tipar!➤ Convertește notițele în imagini sau benzi desenate!➤ Alcătuieste hărți conceptuale!➤ Urmărește cu degetul titlurile cuvintele-cheie etc.; pronunță respectivele cuvinte și scrie-le din memorie!➤ Realizează sarcini practice!

Bibliografie

- **Birkenbihl, V.**, (2000). *Tare de cap? Mod de întrebuințare a creierului*. Editura Gemma Pres, București.
- **Day, J.**, (1998). *Vizualizare creativă împreună cu copiii. Ghid practic*, Editura Teora, București.
- **Linksman, R.**, (1999). *Învățare rapidă*. Editura Teora, București.
- **Neacșu, I.**, (1990). *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Militară, București.
- ******* (2003). *Să comunicăm cu ... plăcere. Ghid pentru părinți, educatori și alte persoane implicate în lucru cu copii care au dificultăți de comunicare*, UNICEF.

Chestionarul pentru preferința stilului de învățat (după Linksman, R., 1999)

1. Când întâlniți o persoană necunoscută, ce va frapează prima oară la ea?

- a. Înfățișarea sau modul cum se îmbracă**
- b. Felul cum vorbește, ceea ce spune sau cuvintele sale**
- c. Ceea ce simțiți despre ea**
- d. Modul cum se comportă persoana sau acțiunile ei**

2. La câteva zile după ce ați cunoscut o persoană, ce anume va amintiți cel mai bine despre ea?

- a. Chipul**
- b. Numele**
- c. Cum v-ați simțit alături de ea, chiar dacă i-ați uitat numele sau chipul**
- d. Ceea ce ați făcut împreună cu ea, chiar dacă i-ați uitat numele sau chipul**

3. Când intrați într-o cameră în care n-ați mai fost niciodată, ce vă atrage cel mai mult atenția?

a. Felul cum arăta interiorul

b. Sunetele sau discuțiile dinăuntru

c. Cât de confortabil vă simțiți, emoțional sau fizic, în cameră

d. Ce activități au loc înăuntru și ce anume puteți face acolo

4. Când învățați ceva nou, cum trebuie să procedați?

a. Profesorul vă dă să citiți ceva scris pe hârtie sau pe tabla și vă arată cărți, imagini, grafice, harți, desene sau obiecte, dar nu au loc discuții și nici nu se scrie nimic.

b. Profesorul explică totul verbal și vă permite să discutați subiectul și să puneți întrebări, dar nu va oferă nimic să priviți, să citiți, să scrieți sau să faceți

c. Profesorul vă permite să scrieți sau să desenați informațiile, să atingeți în mod direct materialele, sau să faceți ceva cu mâinile.

d. Profesorul vă permite să vă sculați din banca pentru a executa proiecte, simulări, experiențe, să jucați jocuri, să interpretați personaje și situații din viața reală, să explorați, să faceți descoperiri ori activități care vă îngăduie să vă deplasați, în scopul învățării.

5. Când îi învățați pe alții, cum procedați?

- a. Le oferiți ceva la care să privească - un obiect, o imagine sau un grafic - , fără explicații verbale ori discuții; sau cu un nivel redus al acestora**
- b. Le explicați verbal, fără a le oferi materiale vizuale**
- c. Desenați, scrieți sau vă folosiți de mâini pentru a le explica**
- d. Le demonstrați o acțiune în mod practic și le cereți s-o facă împreună cu dumneavoastră**

6. Ce tip de cărți preferați să citiți?

- a. Cărți ce conțin descrieri menite să vă ajute să vizualizați cele ce se întâmplă**
- b. Cărți conținând informații exacte, istorie sau cu multe dialoguri**
- c. Cărți despre sentimentele și emoțiile personajelor, despre sentimente și relații sau despre perfecționarea minții și a corpului**
- d. Cărți scurte cu multă acțiune, sau care vă ajută să vă perfecționați într-un sport, într-un hobby sau să vă dezvoltați un anumit talent.**

7. Ce preferați să faceți în timpul liber?

a. Să citiți o carte ori să răsfoiți o revistă

b. Să ascultați un talk-show radiofonic, să ascultați sau să interpretați muzica

c. Să scrieți, să desenați, să dactilografați ori să faceți ceva cu mâinile

d. Să faceți sport, să construiți ceva sau să jucați un joc folosindu-vă de întregul corp.

8. Care dintre următoarele variante descrie modul în care puteți citi sau studia cel mai bine?

a. Puteți studia în prezența muzicii, a zgomotelor sau a unor conversații, deoarece le eliminați mental.

b. Nu puteți studia în prezența muzicii, zgomotelor sau conversații, deoarece nu le puteți elimina mental.

c. Trebuie să vă simțiți confortabil, relaxat și puteți lucra cu sau fără muzică, dar vă distrag sentimentele negative ale altora.

d. Trebuie să vă simțiți confortabil, relaxat și puteți lucra cu sau fără muzică, dar va distrag activitățile sau mișcările din odaie.

9. Când vorbiți cu cineva, în ce direcție vi se deplasează ochii? (Puteți ruga pe cineva să vă observe, pentru a vă ajuta să răspundeți la întrebare.)

a. Priviți direct chipul interlocutorului și doriți ca și el să vă privească.

b. Priviți interlocutorul doar scurt timp, apoi ochii vi se deplasează dintr-o parte în cealaltă, la stânga și la dreapta.

c. Priviți interlocutorul doar scurt timp, pentru a-i vedea expresia, apoi vă feriți ochii.

d. Priviți arareori interlocutorul; în majoritate vă uitați în jos sau în lateral, dar dacă există activitate sau mișcări, priviți în direcția respectivă.

10. Care dintre următoarele atitudini vă descrie cel mai bine?

a. Oriunde v-ați afla, remarcați culorile, formele și desenele și vă pricepeți la culori și modele

b. Nu puteți suporta liniștea și, atunci când vi se pare că un loc este prea tăcut, fredonați, cântați, vorbiți tare, sau deschideți radioul, televizorul, casetofonul etc., pentru a menține un stimul auditiv în ambient

c. Sunteți sensibil față de sentimentele oamenilor, propriile dumneavoastră senti-mente sunt rănite cu ușurință, nu vă puteți concentra când alții nu vă plac, și - pentru a lucra - aveți nevoie să vă simțiți iubit și acceptat

d. Vă vine greu să stați nemișcat pe locul dumneavoastră, trebuie să vă mișcați mult; dacă nu vă puteți părăsi scaunul, vă foțiți, vă mișcați mult picioarele sau bateți tactul cu vârfurile pantofilor în podea.

11. Care dintre următoarele atitudini vă descrie cel mai bine?

- a. Remarcați dacă îmbrăcămintea oamenilor nu este asortată, sau dacă părul le este răvășit și adesea doriți să rectificați asemenea situații**
- b. Va deranjează când cineva nu vorbește corect și sunteți sensibil față de anumite sunete, precum picuratul robinetelor sau zgomotul aparatelor casnice**
- c. Lăcrimați la episoadele triste din filme sau cărți**
- d. Va foți și nu va găsiți locul când sunteți silit să rămâneți nemișcat și nu puteți sta prea mult timp în același loc**

12. Ce anume va deranjează cel mai mult?

- a. Un loc dezordonat**
- b. Un loc prea tăcut**
- c. Un loc inconfortabil din punct de vedere fizic sau emoțional**
- d. Un loc în care nu se permit activități sau care nu oferă suficient spațiu de mișcare**

13. Ce vă deranjează cel mai mult atunci când cineva vă predă un subiect?

- a. Să ascultați o expunere neînsoțită de materiale vizuale**
- b. Să fiți nevoit să citiți în tăcere, fără explicații verbale sau discuții**
- c. Să nu vi se îngăduie să desenați, să mâzgăliți, să atingeți ceva cu mâinile, sau să faceți însemnări, chiar dacă nu le veți reciti niciodată**
- d. Să fiți nevoit să priviți și să ascultați, fără a vă putea clinti**

14. Rememorați o amintire fericită din viață. Petreceți câteva secunde căutând să vă amintiți cât mai multe detalii. După ce ați re trăit episodul, ce amintiri ies în evidență?

- a. Cele văzute - descrierile vizuale ale oamenilor, locurilor și obiectelor**
- b. Cele auzite - dialoguri și conversații, replicile dumneavoastră și sunetele din jur**
- c. Senzațiile de pe piele și corp, precum și felul cum v-ați simțit, fizic și emoțional**
- d. Acțiunile și activitățile întreprinse de dumneavoastră și mișcările corpului**

15. Rememorați o vacanță sau o călătorie. Petreceți câteva secunde căutând să vă amintiți cât mai multe detalii. După ce ați re trăit episodul, ce amintiri ies în evidență?

- a. Cele văzute - descrierile vizuale ale oamenilor, locurilor și obiectelor**
- b. Cele auzite - dialoguri și conversații, replicile dumneavoastră și sunetele din jur**
- c. Senzațiile de pe piele și corp, precum și felul cum v-ați simțit, fizic și emoțional**
- d. Acțiunile și activitățile întreprinse de dumneavoastră și mișcările corpului**

16. Imaginați-vă că ați fi nevoit să vă petreceți tot timpul în unul din următoarele locuri, în care se desfășoară activități diferite. Unde v-ați simți cel mai confortabil?

a. Un loc în care puteți să citiți; să priviți tablouri, opere de artă, hărți, grafice și fotografii; să rezolvați puzzle-uri vizuale, de felul labirinturilor sau descoperirii fragmentului lipsă dintr-un tablou; să jucați jocuri cu litere, de tip scrabble; să efectuați decorațiuni interioare etc.

b. Un loc în care puteți asculta muzica, talk-show-uri radiofonice sau TV, ori știri; să cântați, vocal sau la un instrument; să jucați jocuri verbale, să participați la dezbateri; să citiți cu voce tare, să recitați fragmente din piese sau filme etc.

c. Un loc în care puteți desena, picta, sculpta sau crea obiecte artizanale; să scrieți sau să dactilografați; să efectuați activități ce implică mâinile, așa cum sunt cântatul la un instrument, jucatul de șah, dame etc.; să construiți machete

d. Un loc în care puteți să faceți sport, să jucați jocuri cu mingea, ori jocuri de acțiune, care implică mișcarea trupului, sau să jucați în piese ori spectacole; să efectuați proiecte în care să vă deplasați constant; să efectuați experiențe, sau să explorați și să descoperiți lucruri noi; să construiți sau să reparați diverse obiecte; să participați în activități de echipă cu caracter competitiv

17. Dacă ar fi necesar să vă reamintiți un cuvânt nou, vi l-ați aminti cel mai bine:

- a. Văzându-l**
- b. Auzindu-l**
- c. Scriindu-l**
- d. Mimându-l, mental sau fizic**

Instrucțiuni privind evaluarea testului:

Adunați rezultatele testului după cum urmează (dacă la o întrebare ați oferit mai multe răspunsuri, adunați-le pe toate):

Adunați toate răspunsurile notate „a” și scrieți totalul: ____.

Adunați toate răspunsurile notate „b” și scrieți totalul: ____.

Adunați toate răspunsurile notate „c” și scrieți totalul: ____.

Adunați toate răspunsurile notate „d” și scrieți totalul: ____.

Daca înregistrați punctajul cel mai mare la categoria „a”, sunteți un elev vizual.

Daca înregistrați punctajul cel mai mare la categoria „b”, sunteți un elev auditiv.

Daca înregistrați punctajul cel mai mare la categoria „c”, sunteți un elev tactil.

Daca înregistrați punctajul cel mai mare la categoria „d”, sunteți un elev kinesteziic.

Aranjați categoriile in ordinea descrescătoare a punctajelor.

(Observație: Unii indivizi au dezvoltat câteva sau toate stilurile de învățat, de aceea este posibil ca doua, trei sau chiar patru stiluri de învățat sa fie conectate.)

Scrieți-va stilul de învățat, ca să-l puteți consulta pe măsura ce veți parcurge cartea – RICKI LINKSMAN (1999). *Învățare rapidă*. Editura Teora, București.

Stilul meu preferat de învățat este: _____.